

T.C.
İSTANBUL KÜLTÜR ÜNİVERSİTESİ
BİLİMSEL ARAŞTIRMA VE YAYIN ETİĞİ KURULU
YÖNERGESİ

BÖLÜM 1
Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

Madde – (1) Bu Yönergenin amacı İstanbul Kültür Üniversitesi bünyesinde kurulan Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulunun oluşumunu, görevlerini ve çalışma esaslarını düzenlemektir.

Kapsam

Madde 2 – (1) Bu Yönerge,

a) İstanbul Kültür Üniversitesi mensuplarınca ve/veya diğer yükseköğretim kurumları mensuplarınca veya yükseköğretim kurumlarıyla ilişkisine bakılmaksızın kişilerce yürürlükteki mevzuat hükümleri uyarınca gerçekleştirilen her türlü bilimsel araştırma ve etkinliği, desteklenen ve/veya yürütülen bilimsel araştırma-geliştirme projeleriyle ilgili araştırma etiği konularını ve üniversite künyesiyle yürütülen tüm çalışmaları, eğitim-öğretim, hizmet ve toplumsal sorumluluk faaliyetlerini,

b) Lisansüstü eğitim sırasında yapılan tez ve bilimsel yayınlar ile yürütülen bilimsel araştırma-geliştirme projeleriyle ilgili araştırma etiği konularını,

c) Yükseköğretim kurumları mensuplarınca yurtiçinde ve yurtdışında her çeşit basın, görsel ve işitsel yayın organlarında yükseköğretim kurumu künyesiyle yayımlanan ya da yayımlanmak üzere gönderilmiş olan her tür yayımla ilgili yayın etiği sorunlarını,

(2) İlgili birimlerde yapılan klinik araştırmalar, hayvan deneylerine ilişkin çalışmalar, biyomedikal araştırmalarda kullanılacak denekler ve ekoloji ile ilgili çalışmalarda, bu konudaki özel düzenlemeler saklı kalmak kaydıyla yapılan etik ihlallerini,

(3) Yurtiçi ve yurtdışında her türlü basın, görsel ve işitsel yayın organlarında yayımlanan ya da yurtiçi ve yurtdışına yayımlanmak üzere gönderilmiş her tür yayımla ilgili yayın etiği konularını,

(4) Etik Kurulunun oluşumu, görevleri, çalışma usul ve esaslarını ve etik ihlali durumunda kurula başvuru süreçlerini kapsar.

Dayanak

Madde 3– (1) Bu Yönerge, 2547 sayılı Yüksek Öğretim Kanunu'nun 14 üncü maddesine ve Yükseköğretim Kurulu (YÖK) Genel Kurulu'nun 29.08.2012 tarihli 2012.18.946 sayılı kararı ile yayınlanan "Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi" ne dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

Madde 4 – (1) Bu Yönergede geçen:

- 1) Başkan: İstanbul Kültür Üniversitesi Etik Kurul Başkanını,
- 2) Bilim Alanı: Sağlık Bilimler, Fen Bilimleri ve Sosyal Bilimler Alanlarını,
- 3) Birim: İstanbul Kültür Üniversitesine bağlı tüm akademik ve idari birimleri,
- 4) Etik: İnsan yaşamını ilgilendiren bilimlerde yapılabilecek hareketlerin sınırlarını, davranışın öncesinde yol gösterici ve sınırlayıcı kurallar topluluğunu ifade eder.
- 5) Etik Kurul: İstanbul Kültür Üniversitesi Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulunu,
- 6) Mensup: İstanbul Kültür Üniversitesi akademik ve idari personeli ile öğrencilerini,

7) Rektör: İstanbul Kültür Üniversitesi Rektörünü,

8) Sekreteryaya: İstanbul Kültür Üniversitesi Etik Kurul Sekreteryasını

9) Senato: İstanbul Kültür Üniversitesi Senatosunu,

10) Üniversite: İstanbul Kültür Üniversitesini,

11) Üye: İstanbul Kültür Üniversitesi Etik Kurul Üyesini

ifade eder.

BÖLÜM 2

Etik Kurulun Amacı, Görev ve Yetkileri, Çalışma Usul ve Esasları

Etik Kurulun Amacı

Madde 5 – (1) Etik Kurulun amacı; yükseköğretim kurumlarının bünyesinde gerçekleştirilen bilimsel araştırma, yayın, eğitim-öğretim, toplumsal sorumluluk ve hizmet faaliyetlerinde etik ilkelere uyumun sağlanıp sağlanmadığının ve aykırı uygulamaların değerlendirilmesidir.

Etik Kurulun Oluşumu

Madde 6 – (1) Etik Kurul, Üniversitenin fen bilimleri, sosyal ve beşeri bilimler, sağlık bilimleri, mühendislik bilimleri ve hukuk alanlarında, her biri ayrı bilim dalından olmak üzere, tam zamanlı görev yapan profesör unvanına sahip öğretim üyeleri arasından Rektörlük önerisi ile Senato tarafından iki yıllık süreyle seçilen toplam yedi (7) öğretim üyesinden oluşur.

(2) Etik Kurula aday gösterilen ve seçilen üyelerin herhangi bir adli-idari soruşturma neticesinde haklarında kesinleşmiş bir ceza olmaması gerekir.

(3) Etik Kurul üyelerinin üçü, her biri ayrı bilim dallarından olmak üzere, emekli profesörler veya başka bir üniversitede görev yapan profesörler arasından seçilebilir.

Üyelerin Görev Süreleri

Madde 7 – (1) Etik Kurul Üyelerinin görev süresi iki (2) yıldır. Görev süresi dolan üye, iki dönem daha seçilebilir. Etik kurul toplantısına, yılda iki (2) defa geçerli mazereti olmaksızın katılmayan üyenin üyeliği düşer.

(2) Yurt dışı görevi, sağlık sorunu gibi gerekçelerle kesintisiz bir şekilde altı ayı aşan bir süreyle Etik Kurul toplantılarına katılmayan üyenin üyeliği düşer.

(3) Etik kurallara aykırı davrandığı sabit olan üyenin üyeliği sona erer.

(4) Üyeler bir ay önceden yazılı olarak bildirmek koşuluyla istifa edebilirler.

(5) Geçerli bir mazeret olması halinde istifa için süre koşulu aranmaz.

(6) Boşalan üyelik Madde 6. hükümleri uyarınca Rektörlük önerisi ve Senatonun kabulü ile ilgili bilim alanında yeni bir üye seçilerek, boş üyelik bir ay içerisinde doldurulur.

Etik Kurulun Yapısı

Madde 8 – (1) Rektör, Etik Kurul üyeleri arasından iki (2) yıllık süre için bir Başkan atar. Görev süresi dolan Başkan yeniden görevlendirilmez. Başkanın önerdiği, Başkan Yardımcısı Rektör tarafından atanır. Başkan bir kurul üyesini yazman olarak görevlendirir.

(2) Başkanın yokluğunda, Başkan Yardımcısı Etik Kurula başkanlık eder. Herhangi bir nedenle üye sıfatını kaybeden Başkanın görevini, Rektör tarafından yeni bir Başkan atanmasına kadar Başkan Yardımcısı yürütür.

(3) Etik Kurulun sekreteryası ve diğer hizmetlerini yerine getirmek üzere gerekli personel, mekân, araç ve gereç ihtiyaçları belirlenmiş bir bütçe dahilinde Rektörlük tarafından karşılanır.

Alt Etik Kurullar

Madde 9– (1) Gerekli görmesi halinde Etik Kurul, akademik araştırma ve yayın, eğitim-öğretim, sosyal yaşam ve ilişkiler, ayrımcılık ve çevre gibi konularda faaliyet göstermek üzere alt etik kurullar oluşturulmasına karar verebilir.

(2) Aynı şekilde sadece sağlık bilimleri, fen bilimleri ve sosyal bilimler alanlarında veya ilgili birimlerde faaliyet göstermek üzere alt etik kurullar oluşturulabilir.

(3) Alt etik kurulların kuruluş, işleyiş ve uygulamaları, bu Yönerge esas alınarak hazırlanacak diğer yönergelere göre yürütülür.

Uzman ve Komisyonlar

Madde 10 – (1) Gerekli görmesi halinde Etik Kurul, bağımsız uzman görüşlerinden yararlanabileceği gibi, uzmanlardan oluşan komisyonlar da kurabilir.

(2) Görüşüne başvuru uzmanlar ya da oluşturulan komisyon, ilgili dosya hakkında hazırladıkları raporu dosya kendilerine ulaştığı andan itibaren bir (1) ay içerisinde Etik Kurula sunar

(3) Birden fazla uzman görüşünden yararlanılması durumunda her bir uzman ayrı rapor sunar. Uzmanlar tek bir komisyon altında çalışmalarını sürdürüyorlarsa komisyon olarak tek bir rapor sunulur.

(4) Başvuru sahibinin lisansüstü tez danışmanları ve doçentlik jürilerinde görev almış öğretim üyeleri, kendi üniversitesinde görev yapan öğretim üyeleri, eşi ve üçüncü dereceye kadar (üçüncü derece dâhil) kan veya sıhrî hisimlari, başvuru sahibi ile aralarında husumet bulunan kişiler uzman olarak görüş bildiremezler.

Etik Kurulun Görev ve Yetkileri

Madde 11 – (1) Etik Kurul, “Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu Yönergesinin uygulanmasını sağlamaya yönelik olarak her türlü çalışmayı yürütmekle görevli ve yetkilidir.

(2) Bu çerçevede Etik Kurulun başlıca görev ve yetkileri şunlardır:

- a) Etik ilkeler konusunda Üniversite mensuplarını bilgilendirmek.
- b) Etik değerlerin ön plana çıkarılması, etik bilincin arttırılması ve etik yaşam kültürünün kurumsallaşması için eğitici faaliyetler düzenlemek, etik konusuyla ilgili bilimsel araştırma ve yayın yapılmasını teşvik etmek.
- c) Yönerge kapsamına giren her türlü etik sorunun tanımlanması ve çözümüne yönelik çalışmalar yapmak veya yaptırmak, karar almak, görüş bildirmek.
- ç) Yönerge kapsamına giren her türlü etik sorunun tanımlanması ve çözümüne yönelik çalışmalar yapmak veya yaptırmak, karar almak, görüş bildirmek.
- d) Etik kurallara aykırılığa yönelik somut iddiaları incelemek ve bir sonuca bağlamak.
- e) Gerek olması durumunda komisyonlar kurmak, uzman görüşüne başvurmak.
- f) Üniversite bünyesinde alt etik kurulların kurulmasına karar vermek, kurulacak alt etik kurulların çalışma alanlarını belirlemek, bu kurullarda görev alacak kişilere yönelik gerekli eğitim desteğini vermek.
- g) Alt etik kurullar arasında eşgüdümü sağlamak, gerektiğinde hakemlik yapmak.
- ğ) Alt etik kurulların uygulamalarının Üniversitenin benimsemiş olduğu temel etik ilkelerle bütünleşmesine yönelik çalışmalar yapmak ve önerilerde bulunmak.
- h) Yıllık raporlar hazırlayarak Rektörlüğe sunmak.

BÖLÜM 3

Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler

Madde 12–(1) Bilimsel araştırmalarda uyulması gereken temel etik ilkeler şunlardır:

1) Bilimsel yöntemlerle elde edilen verilerin değerlendirilmesinde, yorumunda ve kuramsal sonuçların elde edilmesinde bilimsel yöntemlerin dışına çıkılamaz, sonuçlar saptırılamaz, elde edilmemiş sonuçlar araştırma sonuçlarıymış gibi gösterilemez.

2) Bilimsel araştırmalar ulusal ve uluslararası etik normlara temel teşkil eden Helsinki bildirgesi, dünya hekimler birliğinin ilke bildirgeleri, insan hakları evrensel bildirgesi, dünya sağlık örgütünün biyomedikal araştırmalarda ve diğer klinik araştırmalarda Sağlık Bakanlığı tarafından yayımlanan, 9 Ağustos 2011 tarih ve 28030 sayılı Klinik Araştırmalar Hakkında Yönetmelik hükümleri, hasta hakları yönetmeliği ile T.C. vatandaşlarının haklarına ilişkin yasalar, tüzükler, yönetmelikler, yönergeler, yüksek yargı organlarının karar ve içtihatları ile hukukun ve ahlakın genel ilkeleri çerçevesinde düzenlenmelidir.

3) Sosyal ve beşeri bilimlerde yapılacak anket ve tutum araştırmalarında katılımcıların rızası alınır. Araştırma, bir kurumda yapılacaksa, katılımcıların rızasına ek olarak bağlı buldukları kurumun izni alınır.

4) Araştırma ve deneylerin, hayvan sağlığına ve ekolojik dengeye zarar vermemesi temel ilkedir. Çalışma öncesinde gerekli izinler yetkili birimlerden yazılı olarak alınarak, uluslararası beyanname hükümleri ve Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmeler ve ulusal mevzuat hükümleri göz önünde bulundurulur.

5) Araştırmacılar ve yetkililer, yapılan bilimsel araştırma ile ilgili olarak muhtemel zararlı uygulamalar konusunda ilgilileri bilgilendirmek ve uyarmakla yükümlüdür.

6) Araştırmacılar, kendi vicdanî kanaatlerine göre zararlı sonuçlara ve/veya onaylamadıkları uygulamalara yol açabilecek araştırmalara katılmama hakkına sahiptir.

7) Yapılacak çalışmalarda, diğer kişi ve kurumlardan temin edilen veri ve bilgilerin, izin verildiği ölçüde ve şekilde kullanılması, gizliliğine riayet edilmesi ve korunması sağlanır.

8) Bilimsel araştırma için tahsis edilen imkân ve kaynaklar amacı dışında kullanılamaz.

9) Bilimsel araştırmanın herhangi bir aşamasında katkıda bulunmamış kişiler yazar isimleri arasında gösterilemez.

(2) **Bilimsel yayınlarda uyulması gereken temel etik ilkeler şunlardır:**

1) Bilimsel yayınlarda bir çalışmadan yararlanırken, bilimsel atıf kurallarına uygun olarak kaynak gösterilir. Henüz sunulmamış veya savunularak kabul edilmemiş tezler veya çalışmalar, sahibinin izni olmadan kaynak olarak kullanılamaz.

2) Evrensel olarak tanınan bilim kuramları, bilim alanlarının temel bilgileri, matematik teoremleri ve ispatları gibi önermeler dışında hiçbir çalışmanın tümü veya bir bölümü, izin alınmadan kullanılamaz.

3) Yukarıda belirtilen temel etik ilkeler bilimsel yayın ya da çalışmayı yapacak olan yazar(lar)ın önceki çalışmaları ve eserleri için de geçerlidir.

(3) Her türlü akademik değerlendirmede uyulacak temel etik ilkeler şunlardır:

a) Tüm akademik değerlendirmeler bilimsel liyakat kriterlerine göre yapılır.

b) Akademik ilerleme ve ödül jürilerinde bilimsel liyakat kriterlerinin dışına çıkmak, kişileri kayırmak, bilimsel eleştiri sınırlarını aşarak kişilerin kimlik ve kişiliğine yönelik saldırılarda bulunmak, haksız menfaat sağlamak, sahtecilik, kopyacılık, vb. eylemlerde bulunulamaz.

(4) Bilimsel araştırma ve yayın etiğine aykırı eylemler şunlardır:

1) İntihal: Başkalarının özgün fikirlerini, metotlarını, verilerini veya eserlerini bilimsel kurallara uygun biçimde atıf yapmadan kısmen veya tamamen kendi eseri gibi göstermek,

2) Sahtecilik: Bilimsel araştırmalarda gerçekte var olmayan veya tahrif edilmiş verileri kullanmak,

3) Çarpıtma: Araştırma kayıtları veya elde edilen verileri tahrif etmek, araştırmada kullanılmayan cihaz veya materyalleri kullanılmış gibi göstermek, destek alınan kişi ve kuruluşların çıkarları doğrultusunda araştırma sonuçlarını tahrif etmek veya şekillendirmek,

4) Tekrar yayım: Mükerrer yayınlarını akademik atama ve yükselmelerde ayrı yayınlar olarak sunmak,

5) Dilimleme: Bir araştırmanın sonuçlarını, araştırmanın bütünlüğünü bozacak şekilde ve uygun olmayan biçimde parçalara ayırıp birden fazla sayıda yayımlayarak bu yayınları akademik atama ve yükselmelerde ayrı yayınlar olarak sunmak,

6) Haksız yazarlık: Aktif katkısı olmayan kişileri yazarlar arasına dâhil etmek veya olan kişileri dâhil etmemek, yazar sıralamasını gereksiz ve uygun olmayan bir biçimde değiştirmek, aktif katkısı olanların isimlerini sonraki baskılarda eserden çıkartmak, aktif katkısı olmadığı halde nüfuzunu kullanarak ismini yazarlar arasına dâhil ettirmek,

(5) Diğer etik ihlal türleri şunlardır:

1) Destek alınarak yürütülen araştırmalar sonucu yapılan yayınlarda destek veren kişi, kurum veya kuruluşlar ile bunların katkılarını belirtmemek,

2) Henüz sunulmamış veya savunularak kabul edilmemiş tez veya çalışmaları, sahibinin izni olmadan kaynak olarak kullanmak,

3) İnsan ve hayvanlar üzerinde yapılan araştırmalarda etik kurallara uymamak, yayınlarında hasta haklarına saygı göstermemek,

4) İnsanlarla ilgili biyomedikal araştırmalarda ve diğer klinik araştırmalarda ilgili mevzuat hükümlerine aykırı davranmak,

5) İncelemek üzere görevlendirildiği bir eserde yer alan bilgileri eser sahibinin açık izni olmaksızın yayımlanmadan önce başkalarıyla paylaşmak,

6) Bilimsel araştırma için sağlanan veya ayrılan kaynakları, mekânları, imkânları ve cihazları amaç dışı kullanmak,

7) Dayanaksız, yersiz ve kasıtlı olarak etik ihlal isnadında bulunmak,

8) Bilimsel bir çalışma kapsamında yapılan anket ve tutum araştırmalarında katılımcıların açık rızasını almadan ya da araştırma bir kurumda yapılacaksa ayrıca kurumun iznini almadan elde edilen verileri yayımlamak,

9) Araştırma ve deneylerde, hayvan sağlığına ve ekolojik dengeye zarar vermek,

10) Araştırma ve deneylerde, çalışmalara başlamadan önce alınması gereken izinleri yetkili birimlerden yazılı olarak almamak.

11) Araştırma ve deneylerde mevzuatın veya Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmelerin ilgili araştırma ve deneylere dair hükümlerine aykırı çalışmalarda bulunmak.

12) Araştırmacılar ve yetkililerce, yapılan bilimsel araştırma ile ilgili olarak muhtemel zararlı uygulamalar konusunda ilgilileri bilgilendirme ve uyarma yükümlüğüne uymamak,

13) Bilimsel çalışmalarda, diğer kişi ve kurumlardan temin edilen veri ve bilgileri, izin verildiği ölçüde ve şekilde kullanmamak, bu bilgilerin gizliliğine riayet etmemek ve korunmasını sağlamamak,

14) Akademik atama ve yükseltmelerde bilimsel araştırma ve yayınlara ilişkin yanlış veya yanıltıcı beyanda bulunmak.

Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Olarak Değerlendirilemeyecek Haller

Madde 13- (1) Bir başkasının özgün üslup ve ifadesinin aynen kullanmamak şartıyla, anonim bilgilerin, bilim alanlarının temel bilgilerinin, matematik teoremleri ve ispatları gibi önermelerin çalışmalarda kullanılması etik ihlal olarak değerlendirilemez.

BÖLÜM 4 Etik Kurula Başvuru ve İnceleme Başvuru şekli

Madde 14 – (1) Yönerge kapsamında, Sekreteryaya aracılığıyla Etik Kurula yapılacak başvurular yazılı olabileceği gibi, tutanağa geçirilmek suretiyle elektronik imzalı olarak da gerçekleştirilebilir. Başvuranın kimlik bilgileri Etik Kurul üyeleri dışında gizli tutulur.

- (2) Etik ilkelere aykırılık iddiasına konu olan bir davranış nedeniyle başlatılan bir yargılama veya yürütülen bir disiplin soruşturması, Etik Kurulun inceleme ve karar verme yetkisini ortadan kaldırmaz. Bununla birlikte Etik Kurul yapacağı incelemeyi, yargılama veya soruşturmanın sonuçlanmasına kadar erteleyebilir.
- (3) Daha önce Etik Kurul tarafından incelenip karara bağlanmış bir başvuru konusunda yeni kanıtlar gösterilmedikçe bir daha başvuru ve inceleme yapılamaz.

Başvuru Usulü

Madde 15 – (1) Başvuru formunda, başvuruyu yapan kişinin adı, soyadı, yerleşim yeri, iş adresi, telefon, GSM ve e-posta adresi gibi iletişim bilgileri ve T.C. kimlik numarası ile imzası bulunur. Eksik belge veya bilgi içeren başvurular, sahte kimlik bilgileri ile yapılan başvurular incelenmeye alınmaz. Başvuru formu Üniversitenin Etik Kurul web sayfasında erişime açık halde yer alır. Üniversite dışından gelen başvuruların değerlendirilmesi Rektörlük tarafından belirlenen bir Etik Kurul Değerlendirme Başvuru Ücreti karşılığı yapılır; gerekli masraflar düşüldükten sonra ücretin kalan kısmının %40'ı Etik Kurul tarafından önerilen kişilere Rektörün belirleyeceği oranlarda dağıtılır. Geri kalan kısım kurum bütçesine aktarılır. Başvuru ücreti yatırıldıktan sonra banka dekontu başvuru dosyasına eklenir. Kurum içi yapılacak başvurularda başvuru ücreti alınmaz.

- (2) Başvuru sırasında, başvuru dosyası Etik Kurul arşivine alınır ve her başvuruya bir protokol numarası atanır. Başvurunun Etik Kurul kayıtlarına geçtiği tarih, başvuru tarihi olarak kabul edilir.
- (3) Başvuruların değerlendirilmesi başvuru tarihinden sonra yapılacak ilk Etik Kurul toplantısında karara bağlanır. Değerlendirmenin sonucu, başvurunun kabul edildiği toplantı tarihinden en geç on beş (15) gün sonra sorumlu araştırmacıya yazılı olarak bildirilir.
- (4) a) Bir araştırma projesinin Etik Kurulda değerlendirilebilmesi için, başvurunun Etik Kurul toplantısından en az on beş (15) gün öncesine kadar yapılması gerekir. Araştırma çalışmasının yürütücüsü veya sorumlusu, başvuru dilekçesi ile birlikte çalışmada yer alacak tüm araştırmacıların güncel özgeçmişlerini, çalışmada yer alan her katılımcının aydınlatılmış onam formlarını sunmalıdır. Katılımcı on sekiz (18) yaş altında ise veli onam formu yer almalıdır.
- b) Yürütücü, anket yapılmasını gerektiren çalışmalarda anket formlarını, gönüllü bilgilerinin gizliliğine dair taahhünameyi, Helsinki sözleşmesinin imzalanmış bir kopyasını ve kurum izni gerektiren çalışmalar için kurumun ilgili izin yazısını sunmak zorundadır. Çalışmanın bütçesi varsa, bütçe ve olası parasal kaynakların sunulması, destekleyici kuruluş varsa ilgili bilgilerin yer aldığı doküman eklenmelidir.
- c) Araştırma projesinde, formlarda ya da başka bir belgede değişiklik veya ekleme talep edilmesi durumunda sorumlu araştırmacı/yürütücü Etik Kurul tarafından bilgilendirilir. Belge kabulü ve bilgilendirme Etik Kurul sekreteryası tarafından gerçekleştirilir.
- d) Başka kuruluşlarca yapılmış veya yapılmakta olan inceleme ve soruşturmalar, bu düzenleme kapsamında yapılacak etik ihlali incelemelerine engel oluşturmaz. Bununla birlikte Etik Kurul yapacağı incelemeyi, yargılama veya soruşturmanın sonuçlanmasına kadar erteleyebilir.
- e) Daha önce Etik Kurul tarafından incelenip karara bağlanmış bir başvuru konusunda yeni kanıtlar gösterilmedikçe bir daha başvuru ve inceleme yapılamaz.
- f) Etik ilkeye aykırı davranış iddiası ile yapılan başvurularda, iddiaya ilişkin bilgiler açık ve ayrıntılı olarak belirtilir; iddia, kişi, zaman ve yer belirtilerek somutlaştırılır. Elde bulundurulmuş her türlü belge dilekçeye eklenir; tanık ve diğer delillere işaret edilir.

g) İncelenen bir eser veya çalışma için aynı iddialarla yapılan mükerrer başvurular dikkate alınmaz.

BÖLÜM 5

Kurul Çalışma Esasları

Başvuruların Kabulü ve İncelenmesi

Madde 16 – (1) Başkan yapılan tüm başvuruları, değerlendirilmek üzere Etik Kurulun yapacağı ilk toplantının gündemine alır. Birimler ve Rektörlük de, somut bazı olayların değerlendirilmesi için Etik Kurula dosya gönderebilir.

(2) Kurul ilke olarak tüm değerlendirmelerini dosya üzerinden yapar. Bununla birlikte ihtiyaç duyduğunda ilgili kişilerden yazılı ya da sözlü bilgi alabilir.

(3) Etik ihlali gerekçesine dayalı olarak hakkında başvuruda bulunulan kişi/kişilere, yazılı olarak konuyla ilgili açıklama yapma hakkı tanınır. Bu kişi/kişilerin yazılı açıklamalarının hazırlamaları için şikâyet konusu ile ilgili dilekçe, yazı ve eklerinden birer örnek ilgili kişi/kişilere kapalı zarf içinde tutanak hazırlanarak imza karşılığı teslim edilir. Açıklama hakkının kendisine bildirildiği tarihten itibaren iki (2) hafta içinde geçerli bir mazereti olmaksızın yanıt vermeyen kişi, açıklama hakkından feragat etmiş sayılır. Bu durumda Etik Kurul mevcut bilgi ve belgelere dayalı olarak değerlendirme yapar.

(4) Etik Kurul, herhangi bir şekilde bilgi sahibi olduğu ve görev alanı içerisinde bulunan bir etik ihlaline yönelik re'sen inceleme de başlatabilir.

(5) Etik Kurul ayrıca gerekli gördüğü durumlarda ilgili kişileri toplantıda dinlemek üzere davet edebilir. Kişilerin bu daveti kabul etmesi durumunda yapılan oturumda yalnız davetlilere yönelik sorular sorulur ve yanıtlar kaydedilir.

(6) Yapılan başvuruların usul bakımından kabulü ve değerlendirmeye alınması yetkisi münhasıran Etik Kurula aittir. Usulüne uygun olmadığı için incelemeye alınmayan başvurular, mümkün olduğu takdirde başvuru sahibine yazılı olarak bildirilir.

(7) Etik Kurul incelemesini en geç iki ay içerisinde tamamlar ve nihai raporunu hazırlar. Bu süre, başvurunun kayda alındığı tarihte başlar. Gerek görülmesi halinde Etik Kurul bu süreyi bir defaya mahsus olmak üzere bir ay daha uzatabilir.

(8) Etik Kurul, faaliyetinde tamamen bağımsız olup, yapılan başvuruları yalnızca etik ilkelere uygunluk açısından inceler ve karara bağlar.

Raportöre Tevdi

Madde 17 - (1) Etik Kurul, hakkında inceleme kararı verdiği her dosya için üyeler arasından bir raportör görevlendirir.

(2) Belirli bir dosyanın etik açıdan incelenmesiyle görevlendirilen raportör, gerekçelerini yazılı olarak bildirmek suretiyle bu görevden çekilebilir.

(3) Raportör, Sekretarya aracılığıyla İstanbul Kültür Üniversitesi mensuplarından dosyayla ilgili doğrudan yazılı bilgi alabilir. Bu bilgi ve belgeler Etik Kurul inceleme dosyasında saklanır.

(4) Raportör, bir ay içerisinde incelemesini tamamlayarak, yorum ve önerisini de içeren yazılı raporunu Etik Kurula sunar.

Toplantı ve Karar Alma Usulü

Madde 18 – (1) Etik Kurul, olağan gündemini görüşmek üzere ayda bir defa toplanır. Kurul gerektiğinde, başkanın çağrısı üzerine olağanüstü olarak da toplanabilir.

(2) Üyeler, kendilerinin bir biçimde ilgili buldukları gündem maddelerine ilişkin müzakerelere katılamaz ve oy kullanmazlar.

(3) Toplantı kapalı usulde yapılır. Üyeler, inceleme konusu dosyaların içeriğini Kurul toplantısı dışında başkaları ile tartışamaz ve dosyaların içeriği hakkında bilgi veremez.

(4) Etik Kurul en az altı (6) üyenin katılımıyla toplanır. Kararlar, Etik Kurul üye tam sayısının salt çoğunluğunun sağlanmasıyla alınır (beş üye). Oylamada hiç bir üye çekimser oy kullanamaz.

(5) Alınan karar gerekçeleri ile birlikte yazılarak, toplantıya katılan üyelerin tamamı tarafından imzalanır. Karşı oy kullanan üyeler, yazılı muhalefet gerekçelerini karara ekleyebilirler.

(6) Yapılan başvuruların usul bakımından kabulü ve değerlendirmeye alınması yetkisi münhasıran Etik Kurula aittir. Usulüne uygun olmadığı için incelemeye alınmayan başvurular, mümkün olduğu takdirde başvuru sahibine yazılı olarak bildirilir. Gerekli belgeleri tam olan başvurular değerlendirmeye alınır. Karar alınırken, toplantı odasında kurul üyelerinden başkası bulunamaz. Kabul veya ret gerekçeleri karar defterine işlenir. Kabul ve ret

oyları açıkça karar defterinde yer alır. Araştırmanın düzeltilmesi ya da yeniden düzenlenmesinden sonra tekrar başvurulması tavsiye kararı alınmışsa, talep edilen düzeltmeler ve öneriler net olarak belirtilir.

Madde 19 – (1) Etik kurul kararı sorumlu araştırmacıya kararın verildiği toplantıdan itibaren on beş (15) gün içinde yazılı olarak bildirilir. Bu yazılı bildirimde şunlar bulunmalıdır:

- 1) Etik kurulun adı
- 2) Toplantı tarihi
- 3) Araştırmanın protokol numarası ve tam adı
- 4) Kurul üyelerinden birinin araştırmayla ilişkisi varsa, toplantının araştırmanın görüldüğü ve karar verildiği kısmına bu üyenin katılmadığına ilişkin bilgi.
- 5) Başvuru belgelerinin tümü incelenerek, uygun bulunduğu ya da gerekçeleri belirtilerek uygun bulunmadığı, ya da düzeltme veya yeniden düzenleme yapılarak tekrar başvuru isteniyorsa, öneriler ve istenen düzeltmeler.
- 6) Etik kurul üyelerinin isim ve unvanları.

Madde 20 – (1) Bir çalışmanın etik onay almış olması, proje yöneticisinin değişen şartlar, sonradan bilgilenmeler veya öngörülemeyen nedenlerle oluşabilecek etik veya yasal sorumluluğunu kaldırmaz. Araştırma süresince öngörülmemiş olan bir etik sakınca ortaya çıkarsa, bu durum etik kurula bildirilmelidir. Kurul gerek duyarsa bir araştırmayı izlemeye alır.

Kararlar Üzerine Yapılacak İşlem

Madde 21 – (1) Etik Kurulun kararları tespit niteliğindedir. Kararlar hakkında her türlü açıklama Rektörlük tarafından yapılır.

(2) Etik Kurulun aldığı karar(lar) talep sahibi ya da soruşturma başlatan kişi/kurum/kuruluşlara Rektör tarafından yazılı olarak bildirilir.

Gizlilik ve Saklama

Madde 22 – (1) Etik Kurulda yapılan tüm incelemelerde gizlilik esastır. Kurula sunulan dosyalardaki belgelerin gizliliğinin ve güvenliğinin korunmasından Sekreteryaya sorumludur.

(2) Etik Kurul incelemeleri ve kararları hakkında yalnızca ilgili kişilere (başvuru sahibi kişi/ kuruluşlar) bilgi verilebilir.

(3) Etik Kurulun inceleme dosyası, içindeki tüm belgeler ve yazışma örnekleri ile birlikte süresiz saklanır.

(4) Etik kurul başvuru dosyaları, etik kurul yazışmalarını, etik kurul üye ve danışmanlarının özgeçmişlerini en az altı (6) yıl arşivde saklar.

Yazışmalar

Madde 23 – (1) Etik Kurul inceleme ve değerlendirmeleri sırasında başka kurum ve kuruluşlarla yapması gereken tüm yazışmaları, doğrudan Sekreteryaya aracılığıyla yapar.

BÖLÜM 6 Hüküm Bulunmayan Haller

Madde 24– Bu Yönergede hüküm bulunmayan hallerde, ilgili diğer mevzuat hükümleri uygulanır.

Yürürlük

Madde 25– Bu yönerge Üniversite Senatosunun kabulü ve Rektörün onayıyla yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 26–Bu Yönerge hükümlerini Rektör yürütür.